

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 213. Quid circa tempus recitandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

ne non possit absque aliqua nota saltem inurbanitatis. Similiter si quis manè non habeat Breviarium ad manum nec commodè possit expectare, potest ex Diurnali, quod habet, recitare Horas diurnas, postea recitaturus Matutinum, *Tamb. & Stoꝝ* suprà: Item si non habeat lectiones ad manum, potest recitare psalmos Matutini & Laudum, imò & reliqua, dilatis Lectionibus, *Castrop. n. 5. Gob. n. 664.* Similiter si sero veniat ad chorum horâ jam inceptâ, potest pergere cum aliis canere, & postea, quæ omissa sunt supplere, *Sanch. Laym. Gob. suprà:* Idem est, si veniat unâ Horâ absolutâ, cantare potest cum choro posteriorem, & postea supplere priorem, *Bass.*

§. III. Si ordo ejusdem Horæ sine causâ invertatur, v. g. in Matutino priùs recitentur lectiones quàm psalmi, est veniale tantùm, uti habet communis cum *Castrop.* suprà, quia unitas, quàm Horæ habent, præcipuè est per aggregationem, quæ manet, licèt fiat ejusmodi inversio.

§. IV. Si oblitus es recitare aliquam Horam vel partem Horæ notabilem, potes eam solam postea supplere, etiam sero vespere, si tunc priùs recorderis, nec opus est aliquid aliud repetere, *Palud. Fill. Ang. Bass. Nav. in man. c. 25. n. 99. Vasq. de benef. c. 4. n. 67. Sanch. in Conf. l. 7. c. 2. d. 18. Bonac. d. 1. q. 3. p. 4. n. 7. Abell. de Horis q. 2. Gob. suprà.* Quòd si pars notabilis ex culpa sit omissa, *Arm. &* alii, dicunt debere repeti totum, *Vasq. n. 68.* dicit satis esse, si suppleatur omissum; expedit autem statim supplere, ut maneat continua oratio. Denique si in media Hora advertas te omisisse aliqua, potes pergere usque ad finem, postea suppleturus defectum, *Bonac. n. 8. Pelliz. T. 5. n. 108.*

Q. 213. Quid addendum sit circa tempus recitandi. R. Seqq.

1310

1311

1312

§. I.

§. I. Accuratum tempus recitandi, communiter sic statuitur: Pro Matutino & Laudibus, à pridie vesperi usque ad horam post ortum manè Solem: Pro Prima, à tempore auroræ usque ad 11.: Pro Tertia, ab ortu Solis usque ferè ad meridiem: Pro Sexta & Nona, etiam ferè usque ad meridiem, quamvis pro Nona olim fuerit tempus circa prandium, aut etiam post illud, uti colligitur etiam ex verbis hymni, *largire lumen vespere*. Vesperæ in quadragesima, exceptis tribus primis diebus & Dominicis, recitantur ante meridiem; aliis temporibus, à meridie usque ad occasum Solis. Pro Completorio tempus est à tertia post meridiem usque ad medium noctis.

1313

§. II. *Caram.* in Th. fund. à n. 2518. & *Dicast.* apud *Gob.* n. 683. putant nullum esse peccatum in privata recitatione non observare tempora, sed alii cum *Diana* p. 7. T. 11. R. 12. probabiliter contradicunt, si fiat sine causa: Est autem veniale tantum. uti habent AA. communiter cum *Dian.* p. 2. T. 12. R. 14. Si autem ex causa non serves tempora orandi, non peccas; & causæ censentur concio paranda, major devotio, periculum impediendi obventuri &c. Item causa justa differendi Horas in pomeridianum tempus est, si tempus Matutinum tibi sit ad studendum aptius, *Nav. Maj. Sanch.* in Conf. l. 7. c. 2. d. 36. Item causa justa est major commoditas in continuanda lectione vel studio. Imò ex illis, quæ disputant *Dicast.* de Euch. d. 10. n. 160. & *Gob.* in *Quin.* T. 5. c. 45. à n. 52. videri posset non peccare is, qui manè orat omnia, nam utique licitum est & bonum manè, saltem ex devotione, orare omnia, postea autem non est obligatio repetendi, cum satisfactum sit obligationi. Deinde licitè me pono in eo statu, in quo non ampliùs obligor lege, ergo licitè oro manè,

ut à

ut à prandio non amplius obliger, ita illi : sed probabilius est in hoc peccari venialiter, si fiat sine ulla causa, legimus enim viros sanctos à Deo punitos esse, eò quòd ita anticiparint: Rectè tamen notat cum aliis *Sanch.*, quando periculum est, ne non possit observari tempus, melius esse anticipare quàm postponere, nam *ante horam orare providentia est, post horam negligentia, in hora obedientia*, inquit *Hugo à S. Victore* cum *Sporer* hìc n. 146.

§. III. Omnibus sæcularibus & Regularibus licitum est recitare Matutinum & Laudes privatim vespere antecedente, uti cum communi *Gob.* in Exp. T. 5. n. 678.: Quandonam autem pridie inchoari possit Matutinum privatum diei sequentis, variè loquuntur AA., nam inchoari posse ab hora secunda putant *Quintanadv. Molf. & Faber* apud *Dianam* p. 2. t. 12. R. 39., dicitque probabile esse *Tamb.* in Decal. l. 2. c. 5. §. 5. n. 3., & *Gob.* n. 679. dicit se fecuturum, si ab hora tertia usque ad cœnam deberet audire Confessiones; *Sanch.* autem dub. 37. n. 4. & 6. dicit hoc non fore nisi veniale, quia illud tempus, cum sit hora Vesperarum, videtur pertinere ad sequentem diem. *Henriq. Barb. Bonac. Gavant.* & alii apud *Gob.* dicunt inchoari posse horâ tertiâ post prandium; *Suar. Castrop.* t. 7. d. 2. p. 4. n. 3. dicunt medio quartæ; alii dicunt tribus horis ante occasum Solis, quod probabile esse dicit *Tamb.* suprâ; *Sanch.* n. 8. dicit semper licere saltem unâ horâ ante occasum Solis, tum enim re ipsa appropinquat Vesper: ex universali consuetudine, inquit *Pelliz.* T. 1. tr. 5. c. 8. n. 103. potest inchoari post Vesperas in Cathedrali habitas, & ita etiam docent *S. Tb.* aliique multi apud *Sanch.* n. 3. & *Castrop.* suprâ, hinc aliqui apud *Sanch.* n. 4. putant in quadragesima inchoari posse statim post meridiem, quia dictis ante prandium

T t

Vesperis

1314

Vesperis censetur apud Ecclesiam inceptus esse dies sequens. Tuta est sententia, quæ dicit inchoari posse pro omni tempore anni, horâ quartâ; de cætero videtur dicendum, quod in hyeme licitum sit maturius incipere quàm in æstate, quia in hyeme prius advenit Vesper, unde universaliter censeo tum inchoari posse Matutinum, quando Sol est propinquior ad occasum quàm ad meridiem, sive sit hyems sive æstas, & ita etiam docent *Comit. Fill. Pelliz.*, ac vidi antehac etiam in Directorio aliquo Romæ impresso ita notatum esse. Hinc anno 1706. prodiit Romæ typis Cameræ Apostolicæ sequens tabella, ad horas horologii nostri sic accommodanda:

Quâ horâ pridie inchoari possit Matutinum.

20. Jan., horâ 2. cum quadr.	13. Febr., medio 3.
I. Martii, hor. 2. cum 3. quadr.	18. Mart., horâ 3.
4. April., h. 3. cum quadr.	20. Apr., medio 4.
10. Maji, h. 3. cum 3. quadr.	8. Junii, horâ 4.
I. Aug., h. 3. cum 3. quadr.	21. Aug., medio 4.
7. Septemb., h. 3. cum quadr.	24. Sept., horâ 3.
II. Oct., h. 2. cum 3. quadr.	20. Oct., medio 3.
18. Nov., h. 2. cum quadr.	15. Decembr. h. 2.

1315

§. IV. Si absque causa dicatur Matutinum sequentis, ante absolutum Officium præsentis diei, peccatur, sed venialiter tantum, quia licet ex illis non fiat unum Officium, nec videantur inter se habere ordinem, tamen voluntas Ecclesiæ est, ut prius exsolvatur obligatio hujus diei, quàm inchoetur alterius *Suar. de Orat. l. 4. c. 24. n. 3. Sanch. n. 5. Castrop. n. 4. Diana p. I. t. 12. R. 15. Gob. n. 666. Stoꝝ n. 385.* Sufficiens autem causa est, si quis rogetur ab alio, ut secum recitet Matutinum diei sequentis, quamvis necdum recitarit Vesperas præsentis, *Bonac. alii que cum Pelliz. n. 108.* Et universaliter omnîs causa sufficiens ad inversionem ordinis inter

Horas

Horas unius diei, etiam sufficit hic, *Gob.* Non posse autem per unam talem recitationem satisfieri obligationi pro hac & sequente die, certum est, quia *Alex. VII.* damnavit hanc 35. prop., *Unico Officio potest quis satisfacere duplici præcepto, pro die præsentis & crastino.*

§. V. In Quadragesima possunt Vesperæ sine ullo peccato privatim dici post prandium, quia rubrica illa solum chorum obligat, *Sanch. Gavant. Gob. n. 688. Burgh. cent. 3. cas. 83. Stoꝝ n. 412. Lohn. p. 4. §. 10. n. 4.* Imò congruentius est nunc ita fieri: aliud erat primitus, quando vesperæ prius cœnabatur, tum enim recitabantur ante cœnam, ne nimis diu differrentur, uti ex *Bellarmin.* notat *Tamb.* in Decal. l. 4. c. 5. §. 4. n. 4. 1316

Q. 214. An Matutinum orari debeat ante celebrationem Missæ. R. De hoc dicetur l. 6. quando de Sacrificio. 1317

Q. 215. Quid addendum sit circa tempus, quo definit obligatio orandi pro una die. R. Seqq. 1318

§. I. Obligatio orandi pro una die definit horâ 12. noctis, hinc quod antè non orasti, poteris omittere: consequenter audiri non debet *Leander*, dicens satisfieri præcepto horarum, si quis paulò ante mediam noctem incipiat Matutinum, & sine intermissione recitando finiat horâ primâ, hanc enim sententiam latè confutant *Carden.* in 1. crisi d. 35. à n. 21. & *Gob.* in Exp. T. 5. à n. 684., est enim contra communem sensum & usum, nam pari jure possem die Jovis ante 12. noctis incipere comedere carnes, continuando cœnam usque ad 1. diei Veneris, quod nemo dicet: imò sequeretur per unicam illam recitationem satisfieri posse obligationi duorum dierum, quod tamen damnatum est, secundùm dicta n. 1315.